

JOHDANTO USKONTOON

USKONTO ILMIÖNÄ

Koska uskontoa on vaikea määritellä, tyydytään usein siihen, että mainitaan uskonnon kolme keskeisintä piirrettä:

1. Uskontoon liittyy käsitys **YLILUONNOLLISESTA**.
Uskontoon liittyy asioita, joita ei voi havaita normaaleilla aisteilla, esimerkiksi Jumala.
2. Uskontoon kuuluu käsitys **PYHÄSTÄ**.
Pyhä tarkoittaa asiaa, jota erityisesti kunnioitetaan.
Esimerkiksi pyhää kirjaa ja pyhää rakennusta kunnioitetaan uskonnossa.
3. Uskonnot vastaavat ns. **PERIMMÄISIIN KYSYMYKSIIN**.
Uskonnot vastaavat omilla tavoillaan perimmäisiin kysymyksiin, joita ovat esimerkiksi ”Mitä on kuoleman jälkeen?” tai ”Miksi on kärsimystä?”

Niin kuin kaikilla muillakin asioilla, uskonnoilla on hyviä ja huonoja puolia.

Uskonnon aseman heikkenemistä kutsutaan **maallistumiseksi**.

USKONNOTTOMUUS

Uskonnottomuuden peruskäsitteet

Ateismi = jumalaa tai jumalia ei ole.

Ateismin kannattaja on ateisti.

Agnostismi = jumalasta ei voi tietää mitään varmaa.

Agnostismin kannattaja on agnostikko.

Skeptismi = epäily, esimerkiksi ”jumalan olemassaolosta ei ole todisteita”.

Skeptismin kannattaja on skeptikko.

Uskontokritiikki kiinnittää huomiota uskontojen huonoihin puoliin.

Kommunistinen ja sosialistinen aate ovat ateistisia.
Tällaisia maita ovat mm. Pohjois-Korea ja Kiina.

Uskonnottomia juhlia

Nimiäiset eli nimenant juhla vauvalle.
Vastaa kristittyjen ristiäisiä eli kastejuhlaa.

15-vuotiaille Prometeus-aikuistumisleiri.
Vastaa kristittyjen rippileiriä.

Uskonnoton häätjuhla, esim. siviilivihkiminen tuomarin edessä.

Uskonnottomat hautajaiset.

USKONNONVAPAAUS

Suomessa on uskonnonvapaus

Positiivinen uskonnonvapaus = ihmisen vapaus uskontoon
Ihminen saa vapaasti harjoittaa uskontoaan ja kuulua
uskonnolliseen yhteisöön, kunhan lakia ja hyviä tapoja ei rikota.

Negatiivinen uskonnonvapaus= ihmisen vapaus uskonnosta
Ketään ei saa pakottaa uskonnollisen ryhmän jäseneksi,
eikä ottamaan osaa uskonnon harjoitukseen.

Uskonnonvapauslain ikäraajat:

- 12-vuotiaan ei ole pakko vaihtaa uskontokuntaa, jos hänen vanhempansa vaihtavat
- 15-vuotias saa vaihtaa uskontokuntaa vanhempiensa kirjallisella luvalla
- 18-vuotias on uskonnollisesti täysi-ikäinen, eli saa vaihtaa, erota ja liittyä uskontokuntaan omalla päätöksellään

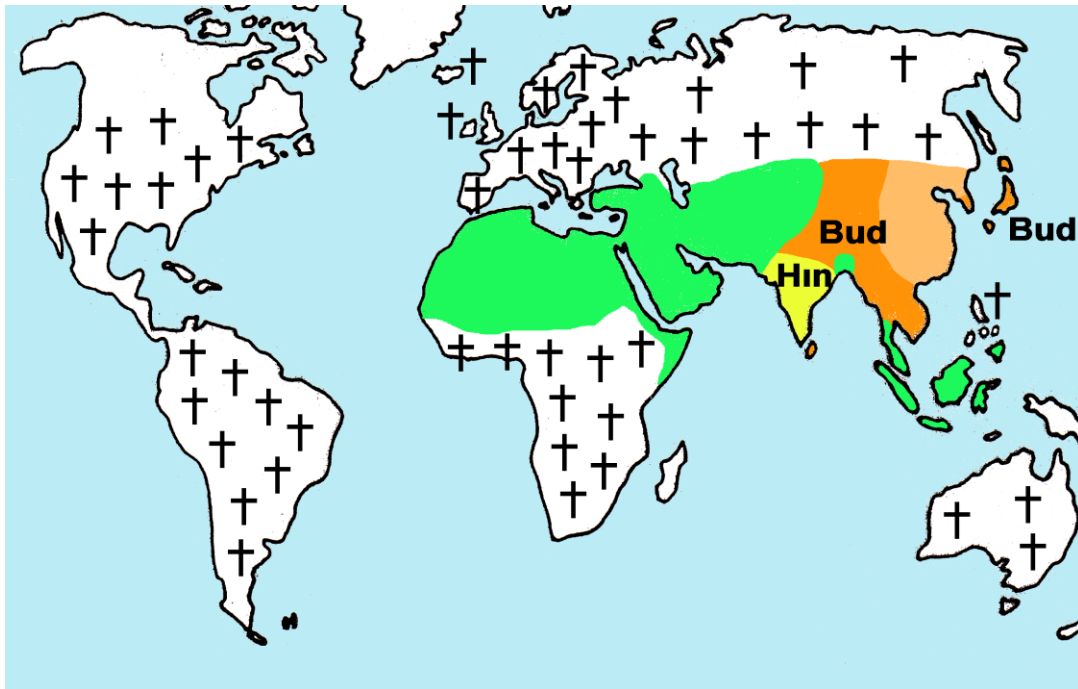
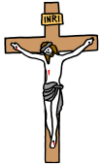
MAAILMANUSKONTOJEN SUURUUSJÄRJESTYS:

1. Kristinusko suurin

2. Islam

3. Hindulaisuus

4. Buddhalaisuus

SUURET MAAILMANUSKONNOT

KRISTINUSKO

Maailman suurin uskonto,
noin 2 miljardia kannattajaa.

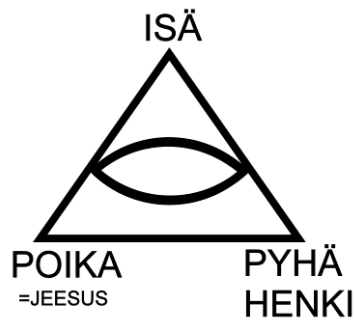
Perustajana Jeesus Nasaretilainen

- nimi "Jeesus Nasaretilainen" on ihmisen nimi
- nimi "Jeesus Kristus" väittää, että hän on myös Messias ja Jumalan Poika

Pyhä kirja on Raamattu (=Vanha ja Uusi testamentti).

Jumala on kolmiyhteinen = yksi Jumala kolmessa persoonassa:

KRUSIFIKSI

Ihminen pelastuu

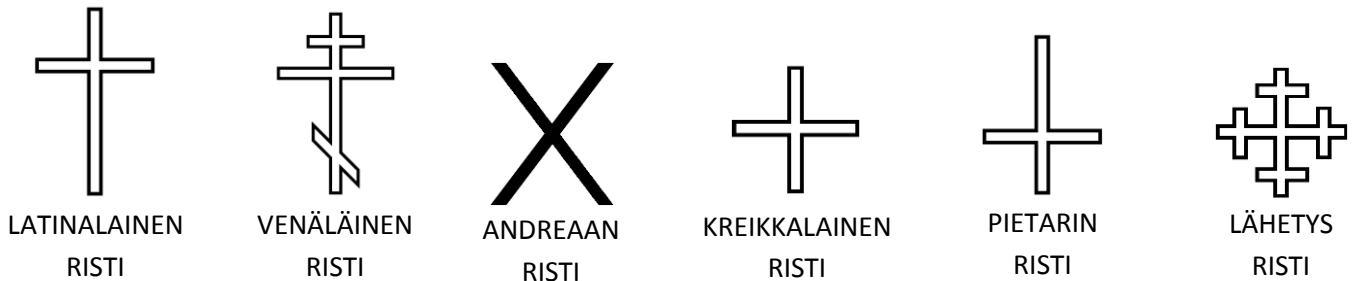
- koska Jeesus kantoi ihmisten synnit ristinkuolemallaan
- ihminen ottaa pelastuksen vastaan uskolla

Jeesus opetti lähimmäisenrakkautta.

Sakramentit = asiat, joilla Jumala jakaa armoaan:

1. Kaste (vesi)
2. Ehtoollinen (leipä ja viini)

Erilaisia ristejä:

Myös kala on kristinuskon tunnus

KREIKANKIELISEN KALA-SANAN "IKTHYS" ALKUKIRJAIMISTA
TULEE ALKUKRISTILLINEN USKONTUNNUSTUS:
"JEEBUS KRISTUS, JUMALAN POIKA, VAPAUTTAJA"

Kristinuskon tärkeimmät juhlat

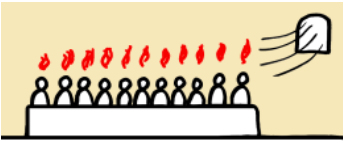
Joulu - Jeesuksen syntymä Betlehemissä.

Pitkäperjantai - Jeesus kärsi ja kuoli,
jotta ihmiset saisivat syntinsä anteeksi.

Pääsiäinen - Jeesus nousi kuolleista.

Helluntai - Pyhä Henki tuli auttamaan opetuslapsia.
Seurakunta syntyi.

JUUTALAISUUS

JUUTALAISUUDEN TÄRKEITÄ
TUNNUKSIA OVAT

DAAVIDIN TÄHTI

KYMMENEN KÄSKYN
LAINTAULUT

SEITSENHAARAINEN
KYNTTILÄNJALKA

Kantaisä Abraham
Perustaja Mooses

Pyhä kirja on Raamatun Vanha testamentti.
Sen ydin on Toora (=Viisi Mooseksen kirjaa).
Pyhä kirja Toora on käärönä, ei kirjana.
Sen alkukieli on heprea.

Ominaista

- Vanhan testamentin lain tarkka noudattaminen
- sapatin eli vapaapäivän vietto lauantaina
- vuotuiset juhlat
- poikien ympärileikkaus = 8 päivän ikäiseltä poikavauvalta leikataan pois esinahka
- kodin ja perheen suuri merkitys
- sianlihaa ei saa syödä.

Synagooga on juutalaisten rukoushuone.
Toorakääröä luetaan ja kannetaan jumalanpalveluksissa.
Pojilla ja miehillä on synagoogassa pieni kipa-päähine.

Juutalaisuuden juhlat

Pääsiäinen on Egyptin orjuudesta vapautumisen muistojuhla.

Ilta-ateria kestää pitkään ja sen aikana isä lukee niistä tapahtumista.

Jos perheessä on lapsia, tapahtuma esitetään.

Helluntaita vietetään kymmenen käskyn saamisen muistoksi.

Se on myös kiitosjuhla ensimmäisestä viljasadosta.

Lehtimajajuhla muistuttaa erämaavaelluksesta.
Nytkin rakennetaan pieni lehtikattoinen maja talon seinustalle tai parvekkeelle.

Puurim-juhlaa vietetään sen muistoksi, kun juutalainen kuningatar Ester pelasti kansansa. Ester oli Persian kuninkaan puoliso. Puurim-juhla on iloinen ja silloin annetaan lahjoja.

Suuri sovintopäivä (=Jom Kippur) on syksyllä. Silloin paastotaan ja pyydetään syntejä anteeksi.

13-vuotiaana juutalaispoika tulee uskonnollisesti täysi-ikäiseksi bar mitsva (=lain poika) -juhlassa. Tytöillä on 12-vuotiaana bat mitsva eli lain tytön juhla.

ISLAM

Pyhä kaupunki on Mekka.

Tunnustajamäärä noin 1,3 miljardia.

Perustajana Muhammed.

Levinneisyys

- enemmistönä Lähi- ja Keski-Idän maissa ja Pohjois-Afrikassa
- vähemmistönä Keski- ja Itä-Afrikassa

Pyhä kirja on Koraani, jossa on 114 suura eli lukua.

Islamin ydinsisältö

- Jumala (Allah) on yksi
- Muhammed on profeetta
- Viimeinen tuomio tulee, silloin uskovat pääsevät paratiisiin, ei-uskovat joutuvat helvettiin

Islamin peruspilarit eli viisi velvollisuutta:

1. **Uskontunnustus**: ”Jumala, Allah, on yksi ja Muhammed on hänen profeettansa”
2. **Rukous** viisi kertaa päivässä kohti Mekkaa.
3. **Paasto** - ramadan-kuussa ei syödä eikä juoda päivällä.
4. **Almut** (=rahalahjoitukset) köyhille, kouluille ja sairaaloille.
5. **Pyhiinvaellus** Mekkaan kerran elämässä.

Moskeija on islamin rukoushuone. Sen korkeasta ja kapeasta minareetti-tornista kuuluu kutsu rukoukseen.

Pojat ympärileikataan. Naisten tulee peittää itsensä ja hiuksensa.

Sianlihaa ei syödä. Alkoholia ei juoda. Koiria ei pidetä lemmikkeinä.

Islamin myöhempi historia ja islamin jakautuminen

Muhammedin kuoleman jälkeen Koraani koottiin.

Muhammedin kuoleman jälkeen alkoivat riidat islamin johtajuudesta (=kenestä kalifi?)

PUOLUEET:

- a) Kalifin ei tarvitse olla Muhammedin sukua → **sunnalaisuus**
(tärkein maa Saudi-Arabia)
- b) Kalifin tulee olla Muhammedin sukua → **shiialaisuus**
(tärkein maa Iran)

Kerbalan taistelussa nykyisen Irakin alueella shiiojen silloinen johtaja Hussain kuoli kannattajineen (satoja vuosia sitten)

→ sunnalaisuus islamin valtaumaksi

Nykyinen ääri-islamisuus pitää Israelia, juutalaisuutta, USA:ta, Eurooppaa ja kristinuskkoa vihollisinaan.

SYYT:

- monissa islaminuskoisissa maissa on huonoa hallintoa ja köyhyyttä → johtajat suuntaavat kansan vihan ulospäin
- Israelin palestiinalaiskysymys on ratkaisematta
- islamin oppi pyhästä sodasta (=jihad)
- monissa koraanikouluissa lietsotaan vihaa Israelia, USA:ta, Eurooppaa, juutalaisuutta ja kristinuskoa vastaan (myös hindulaisuutta ja buddhalaisuutta vastaan)